

आर्थिक अडचणीत असलेल्या सहकारी पतसंस्थांमधील ठेवीदार उपवर मुली व त्यांचे पालक (आई / वडील) यांच्या ठेवी परत करण्यासाठी शासकीय अर्थसहाय्य मंजूर करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: सीसीआर-१११३/प्र.क्र.४०१/७-स,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२,
दिनांक: २८ फेब्रुवारी, २०१४.

वाचा

सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, पुणे यांचे पत्र जा.क्र.नापत/डी-४/उपवरमुली/आर्थिकमदत/४४७१/२०१३, दि. २८.०८.२०१३ चे पत्र.

प्रस्तावना:-

राज्यातील चार जिल्ह्यांमधील (कोल्हापूर, जळगांव, वर्धा व ठाणे) ७० सहकारी पतसंस्थांमधील १७०२ ठेवीदार उपवर मुली अथवा त्यांचे पालक (आई/वडिल) यांच्या रु. १ लाखापर्यंतच्या ठेवी परत करणेबाबत सहकार आयुक्त कार्यालयाने शासनास पाठविलेला प्रस्ताव विचारात घेऊन आर्थिक अडचणीत असलेल्या संस्थांना शासनामार्फत बिनव्याजी कर्ज या स्वरूपात अर्थसहाय्य उपलब्ध करून देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय

राज्यातील चार जिल्ह्यांमधील (कोल्हापूर, जळगांव, वर्धा व ठाणे) ७० सहकारी पतसंस्थांमधील १७०२ ठेवीदार उपवर मुली अथवा त्यांचे पालक (आई/वडिल) यांच्या रु. १ लाखापर्यंतच्या ठेवी परत करण्यासाठी रु. ६०४.४३ लाख बिनव्याजी कर्ज या स्वरूपात अर्थसहाय्य उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाची मान्यता देण्यात येत असून त्याबाबतचे निकष खालीलप्रमाणे राहतील.

(१) सदरचे अर्थसहाय्य हे एक वर्ष बिनव्याजी कर्ज या स्वरूपाचे असेल.

(२) अर्थसहाय्य वितरणाचे पात्रता निकष व अंमलबजावणी खालीलप्रमाणे राहिल.

- i) उपवर मुलगी / तिचे आई-वडील हे पतसंस्थेचे ठेवीदार असणे आवश्यक आहे. तसेच पात्र ठेवीदाराने सहकार आयुक्त कार्यालयाच्या दिनांक २३/१२/२०१० च्या परिपत्रकातील KYC संबंधी निकषाची पूर्तता करणे आवश्यक आहे.
- ii) पात्र ठेवीदारांची यादी शासकीय लेखापरिक्षकामार्फत विहित निकषांनुसार प्रमाणित करण्यात येईल.

- iii) पात्र ठेवीदारांना ठेवीची रक्कम परत करताना संबंधित जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेचा धनादेश देण्यात येईल.
- iv) ज्या पतसंस्थांना कर्जरूपी अर्थसहाय्य देण्यात येणार आहे, त्या संस्थांनी एक वर्षाची मुदत संपल्यानंतर शासनास निधीची परतफेड करावयाची आहे.
- v) ज्या पतसंस्थांनी व्यवस्थापक समितीचा / प्रशासक / प्रशासक मंडळाचा ठराव केलेला आहे, त्या पतसंस्थांनी त्या ठरावामध्ये प्राधिकृत केलेल्या व्यक्तींची स्वाक्षरी, शपथपत्र रुपये २००/- च्या मुद्रांक पेपरवर करून घेण्याचे आहे.
- vi) जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था यांनी ज्या पतसंस्थांच्या पात्र ठेवीदारांची यादी जिल्हा कृती समितीने शिफारस केलेली आहे, ती यादी वरील पात्रता निकषांची पूर्तता झाल्याची खात्री करूनच जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेकडे पाठवावी. तसेच पतसंस्थांनी त्याच कारणासाठी विनियोग केला आहे यांची खात्री संबंधित जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था यांनी करावी.
- vii) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांनी सदर पतसंस्थानिहाय पात्रता यादी सोबत जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था यांचे रक्कम वितरीत करण्याबाबतचे पत्र असल्याशिवाय सदर कर्ज निधीचे पोस्टिंग करू नये.
- viii) निधीची परतफेड १ वर्षात करू न शकणाऱ्या पतसंस्थांवर वसुलीसाठी महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम १९६० चे कलम १५५ मधील तरतुदीनुसार सहकार विभागामार्फत कारवाई करण्यात येईल. या सर्व प्रक्रियेची जबाबदारी संबंधित जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था यांची राहिल.

ठेवीच्या वाटपासाठीची अंमलबजावणीची पध्दत खालीलप्रमाणे राहिल:-

- १) जिल्हाधिकारी यांचे अध्यक्षतेखाली जिल्हा कृती समितीने मान्यता दिलेल्या पात्र ठेवीदारांची यादी संबंधित जिल्ह्याच्या जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेच्या मध्यवर्ती कार्यालयात जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था यांनी पत्राद्वारे सादर करावी.
- २) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेच्या मध्यवर्ती कार्यालयास सहकार आयुक्त कार्यालयाकडून संबंधित पात्रता यादीनुसार एकत्रित रक्कमेचा रेखांकित धनादेश देण्यात येईल.
- ३) ज्या पतसंस्थांचे खाते जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेच्या संबंधित शाखेत उघडले नसले तर त्या पतसंस्थेचे खाते उघडण्यात यावे.
- ४) जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था यांनी सदर धनादेशाद्वारे जमा होणारी रक्कम जिल्ह्यातील सर्व पात्र पतसंस्थांची असल्याने जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेमार्फत संबंधित सर्व पतसंस्थांच्या नावे वर्ग होईल असे पहावे. तसेच पात्र ठेवीदारांना धनादेश मिळतील अशी खात्री करावी.

५) रेखांकित धनादेश दिल्यानंतर पतसंस्थेने ठेवीदारांच्या ठेव पावतीवर हिशोब करावा आणि संबंधीत रक्कमेचे पोस्टिंग व आवश्यक जमाखर्च करावा.

जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था यांनी संबंधीत जिल्ह्याचा रक्कम वितरणाचा एकत्रित अहवाल सहकार आयुक्त कार्यालयास दर आठवड्यास सादर करावा.

३. सदर शासन निर्णयाची अंमलबजावणी करण्यासाठी सक्षम अधिकारी म्हणून सहकार आयुक्त व निबंधक सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे हे जबाबदार राहतील. सदर ठेवी संबंधित ठेवीदारांना परत करण्यासाठी विहित पद्धतीचा अवलंब करून त्याची काटेकोर अंमलबजावणी करावी. तसेच सदर संस्थांना देण्यात येणा-या कर्जाच्या वसुलीबाबत सहकार आयुक्त व निबंधक सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हा उपनिबंधक यांचा दरमहा संस्थानिहाय आढावा घेऊन त्याबाबतचा अहवाल शासनास दरमहा सादर करावा.

सदरचा शासन निर्णय वित्त विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक: अनौसे९७/१४ /व्यय-२, दिनांक २४/०२/२०१४ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१४०३०११३०२२८५७०२ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(उर्मिला सावंत)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. मुख्यमंत्री/मा. उपमुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
२. मा. मुख्य सचिव, यांचे स्वीय सहाय्यक
३. सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
४. विभागीय सहनिबंधक, सहकारी संस्था, कोल्हापूर/नागपूर/जळगांव/वर्धा
५. विभागीय सहनिबंधक, सहकारी संस्था, (ले.प.) कोल्हापूर/नागपूर/जळगांव/नाशिक
६. जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, कोल्हापूर/नागपूर/जळगांव/वर्धा/ठाणे
७. जिल्हाधिकारी, कोल्हापूर/नागपूर/जळगांव/वर्धा/ठाणे
८. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मुंबई
९. कार्यासन अधिकारी, वित्त विभाग (व्यय-२) मंत्रालय, मुंबई
१०. कार्यासन अधिकारी (१६-स)/(१७-स), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई
११. निवड नस्ती.